Maharashtra
Democratic
Forum

महाराष्ट्राच्या विकासासाठी
नागरिकांचा जाहीरनामा

महाराष्ट्र विधानसभा निवडणूक 2024

महाराष्ट्र डेमोक्रॅटिक फोरम (MDF)

महाराष्ट्राच्या विकासासाठी

नागरिकांचा जाहीरनामा

महाराष्ट्र विधानसभा निवडणूक 2024

Released by:

Maharashtra Democratic Forum

महाराष्ट्राच्या विकासासाठी

नागरिकांचा जाहीरनामा

परिचय:

महाराष्ट्र राज्य सरकारच्या निवडणुका नोव्हेंबर 2024 मध्ये होणार आहेत. विद्यमान राज्य सरकार फोडाफोडीने, पैसा आणि बळाचा वापर करून सत्तेत आले होते. त्यामुळे आम्ही महाराष्ट्र डेमोक्रॅटिक फोरमच्या माध्यमातून शांतताप्रिय,लोकशाहीवादी, प्रगतीशील आणि धर्मनिरपेक्ष लोकांना आवाहन करतो की, त्यांनी एकत्र येऊन द्वेष आणि फूट पाडणाऱ्या राजकारणाच्या शक्तींविरुद्ध ठोस जनादेश द्यावा. फॅसिस्ट आणि क्रोनी कॅपिटलिस्टांचे गुलाम असलेल्या शक्तींविरुद्ध. लोकविरोधी आणि आपल्या संविधान आणि त्यात समाविष्ट मूल्यांना धोका देणाऱ्या शक्तींविरुद्ध. निवडणुका लढवणाऱ्या प्रगतीशील पक्षांसाठी हा मागण्यांचा चार्टर आहे. आम्हाला आशा आहे की ते सत्तेत आल्यानंतर हा नागरिकांचा जाहीरनामा लागू करतील.

जातीय जनगणना आणि सामाजिक न्याय:

नवीन सरकारने प्रत्येक जात-समुदायाच्या लोकसंख्येचे आणि त्यांच्या संसाधनांवरील प्रवेशाचे समग्र आकलन मिळवण्यासाठी जातीय जनगणना करणे आवश्यक आहे. त्यानुसार, अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती आणि इतर मागासवर्गीय समुदायांसारख्या वंचित समुदायांच्या समस्यांचे निराकरण करण्यासाठी सकारात्मक कारवाई केली पाहिजे. मराठा आरक्षणाच्या मुद्द्याला वस्तुनिष्ठता आणि संवेदनशीलतेने पाहिले पाहिजे आणि मराठा समुदायाच्या आरक्षणाच्या मागण्यांचा सहानुभूतीने विचार केला पाहिजे.

शेतकऱ्यांचे प्रश्न:

दीर्घकाळापासून महाराष्ट्राला कृषिसंकटाचा सामना करावा लागला आहे, जे गेल्या काही वर्षांत सर्वात वाईट स्थितीत पोहोचले आहे. केंद्र आणि राज्य सरकारच्या धोरणांमुळे शेतकऱ्यांच्या आत्महत्येचे प्रमाण वाढले आहे. केवळ अमरावतीतच 2014 ते 2022 दरम्यान 363 शेतकऱ्यांनी आत्महत्या केली आहे. त्याचप्रमाणे अकोला, यवतमाळ आणि विदर्भातील जिल्ह्यांमध्ये मोदी राजवटीत शेतकऱ्यांच्या आत्महत्यांचे प्रमाण यूपीएच्या राजवटीपेक्षा वाढले आहे. वीज, एमएसपी, कर्ज, व्याज आणि अतिवृष्टी व दुष्काळ यांसारख्या नैसर्गिक आपत्ती राज्यातील शेतकऱ्यांची परिस्थिती बिघडवत आहेत. एमएसपी, पीक विमा आणि इतर सवलती आणि प्रोत्साहनांचा अभाव यामुळे शेती एक कठीण आणि विनाशकारी व्यवसाय बनला आहे.

मागण्या:

- शेतकऱ्यांच्या विविध समस्यांचा व्यापकपणे अभ्यास करण्यासाठी आणि राज्य सरकारला बंधनकारक शिफारसी करण्यासाठी शेतकरी आयोगाची स्थापन केली पाहिजे.
- राज्य सरकारने स्वामीनाथन आयोगाच्या शिफारसीनुसार किमान आधारभूत किंमत (एमएसपी) सुनिश्चित करून ती तात्काळ लागू केली पाहिजे.
- पिकांचे नुकसान झाल्यानंतर शेतकऱ्यांची प्रलंबित कर्जे माफ केली पाहिजेत.
- पिकांचे नुकसान झाल्यानंतर किंवा नैसर्गिक आपत्तीमुळे नुकसान झाल्यानंतर शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्यासाठी पिकांचा विमा सरकारने केला पाहिजे.
- कांदा, कापूस आणि सोयाबीन यांसारख्या नैसर्गिक आपत्तीग्रस्त शेतकऱ्यांना विशेष मदत पॅकेज दिली पाहिजेत.
- शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या रोखण्यासाठी कृती कार्यक्रम आणि जनजागृती मोहिमा सुरू केल्या पाहिजेत.
- महिला शेतकऱ्यांसाठी प्रोत्साहन पॅकेज सुरू केली पाहिजेत.
- शेतकऱ्यांना जीएसटीशिवाय शेतीचे साहित्य, बियाणे आणि खत खरेदी करता येईल अशी व्यवस्था केली पाहिजे.

तरुण आणि रोजगार:

भारताची 50% पेक्षा जास्त लोकसंख्या 25 वर्षांखालील आहे आणि 65% पेक्षा जास्त लोकसंख्या 35 वर्षांखालील आहे. वेगाने बदलणाऱ्या जागतिक अर्थव्यवस्थेत, आपल्या तरुणांना बाजाराशी संबंधित कौशल्यांनी सुसज्ज करणे अत्यंत आवश्यक आहे. महाराष्ट्रातील सुशिक्षित तरुणांमधील बेरोजगारीचे प्रमाण गेल्या दशकात सर्वाधिक आहे. ILO च्या अहवालानुसार, 2022 मध्ये सुशिक्षित तरुणांमधील बेरोजगारीचे प्रमाण 15% होते, जे दशकभरापूर्वीच्या तुलनेत 11 टक्के जास्त आहे. एकूण बेरोजगारीचे प्रमाण, महाराष्ट्राने 2023-24 मध्ये 3.3% नोंदवले, जे त्याच कालावधीसाठी राष्ट्रीय बेरोजगारीच्या दरापेक्षा थोडे जास्त आहे.एकनाथ शिंदे महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री झाल्यानंतर चार महिन्यांत, चार प्रमुख प्रकल्प राज्यातून गुजरातला गेले. या चार प्रकल्पांमध्ये एकूण ₹1.80 लाख कोटींची गुंतवणूक झाली आहे आणि त्यामुळे राज्यातील लाखो नोकऱ्या गेल्या आहेत,ज्यामुळे महाराष्ट्रातील रोजगाराच्या परिस्थितीवर परिणाम झाला आहे.

मागण्या:

- 2013-14 मध्ये महाराष्ट्राचा भारताच्या गुंतवणूक केलेल्या भांडवलातील हिस्सा 14.5 टक्के होता जो पाच वर्षांनंतर 12 टक्क्यांवर घसरला. त्यामुळे आगामी सरकारने राजकीय कारणांमुळे कोणताही प्रकल्प किंवा गुंतवणूक महाराष्ट्रातून बाहेर जाऊ नये यासाठी उपाययोजना कराव्यात.

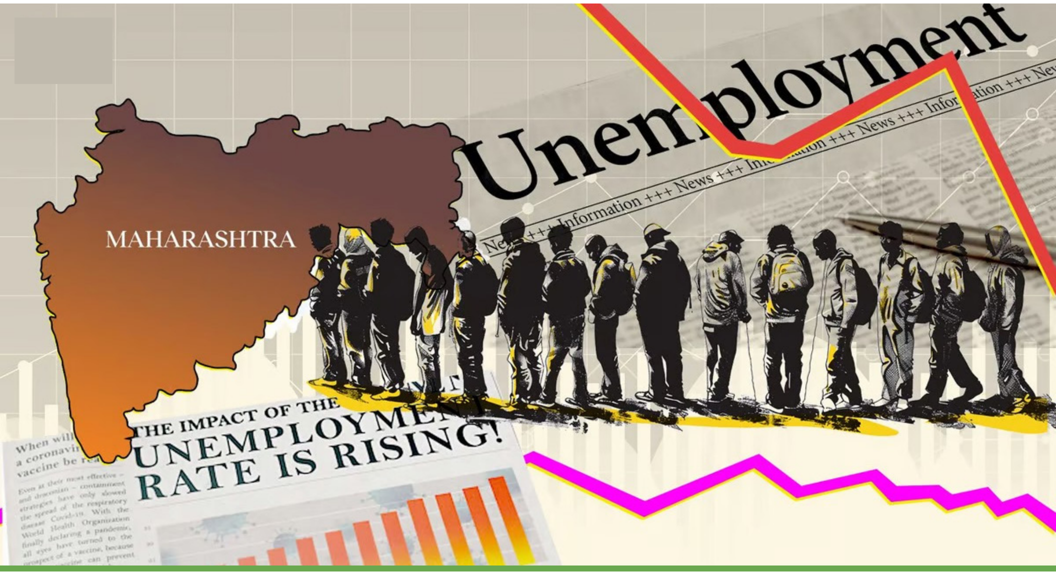

- दुसरीकडे, आगामी सरकारने प्रत्येक पदवीधर आणि डिप्लोमाधारक, 25 वर्षांखालील, यांना शिकाऊ हक्काची हमी द्यावी, कंपन्यांना एक वर्षासाठी शिकाऊ उमेदवार स्वीकारणे बंधनकारक करावे, ज्यासाठी 1 लाख रुपयांचे मानधन सरकार आणि कंपन्यांनी वाटून घ्यावे.
- तरुणांच्या रोजगारक्षमतेत वाढ: कौशल्यवृद्धी, व्यावसायिक प्रशिक्षण, डिजिटल साक्षरता आणि उद्योगांच्या गरजेनुसार टेलरमेड नोकऱ्यांसाठी प्रशिक्षण देऊन तरुणांच्या रोजगारक्षमतेत वाढ करावी.
- स्पर्धा परीक्षा सुधारणा: सरकारी नोकऱ्यांसाठी परीक्षा शुल्क रद्द करणे, साथीच्या काळात संधी गमावलेल्या इच्छुकांसाठी दिलासा देणे आणि परीक्षा पेपर गळती रोखण्यासाठी आणि त्यावर कारवाई करण्यासाठी कठोर धोरणे लागू करावीत.
- आगामी सरकारने नोकऱ्यांमध्ये महिलांसाठी 50 टक्के आरक्षण सुनिश्चित करावे.
- सरकारने अग्निवीर रद्द करण्यासाठी पुढाकार घ्यावा आणि अग्निवीरांना समान हक्क आणि भरपाई सुनिश्चित करावी.

शिक्षण:

शासकीय शाळांची दुरवस्था: गेल्या दोन वर्षांत महाराष्ट्रातील सार्वजनिक शिक्षण क्षेत्राला अनेक अडचणींना सामोरे जावे लागले आहे. बहुतांश मराठी माध्यमातील सरकारी शाळा गंभीरपणे ग्रस्त आहेत. सरकारी दुर्लक्षामुळे 1 लाखाहून अधिक विद्यार्थी प्रभावित झाले आहेत. राज्य सरकारने 'एक राज्य, एक गणवेश' सुरू केले, परंतु 60% विद्यार्थ्यांना गुणवत्तापूर्ण आणि योग्य आकाराचे गणवेश वितरित करण्यात अपयशी ठरले. ठेकेदारांना नुकसानभरपाईच्या अभावामुळे मध्यान्ह भोजनाची गुणवत्ता देखील मोठ्या प्रमाणात घटली आहे. अनेक शाळांमध्ये, विशेषतः दुर्गम आणि डोंगराळ भागात जिथे विद्यार्थ्यांची संख्या कमी आहे, मध्यान्ह भोजन पूर्णपणे बंद झाले आहे. शिक्षकांवरील वाढलेले कामाचे ओझे आणि शिक्षकपदांच्या करार पद्धतीमुळे सार्वजनिक शिक्षणामध्ये शिक्षणाचा व्यवसाय अत्यंत कठीण होत आहे. अभ्यासक्रम बदलल्यामुळे राज्यातील शिक्षणाच्या पातळीवर देखील परिणाम झाला आहे.

उर्दू माध्यम शाळांची खराब स्थिती: 2023 च्या शैक्षणिक कॅलेंडरनुसार, या शाळांमध्ये गैर-उर्दू पार्श्वभूमीच्या उमेदवारांची भरती करण्यात आली. यामुळे या सर्व शाळांमधील उर्दू शिक्षण धोक्यात आले आहे कारण प्राथमिक शाळेत एक शिक्षक सर्व विषय शिकवतो. अशा पूर्वग्रहदूषित भरतींविरुद्ध शिक्षणतज्ज्ञांनी विरोध केला आहे. तसेच उर्दू माध्यम शाळांना इयत्ता 7 पर्यंत मान्यता आहे आणि ही मान्यता इयत्ता 12 पर्यंत वाढविण्यात यावी.

मागण्या:

- शासकीय शाळांमध्ये कायमस्वरूपी शिक्षकांची भरती सुनिश्चित करावी.
- प्रत्येक शाळेत उच्च दर्जाचे, उच्च प्रथिनयुक्त मध्यान्ह भोजन सुनिश्चित करावे.
- शासकीय शाळांमध्ये चांगल्या दर्जाचे आणि सर्व आकाराचे गणवेश उपलब्ध करून द्यावेत आणि 'एक राज्य, एक गणवेश' धोरण रद्द करावे.
- मुलींच्या शिक्षणाला प्रोत्साहन देण्यासाठी विशेष उपाययोजना कराव्यात आणि मुलींच्या शिक्षणाला प्रोत्साहन देण्यासाठी सरकारी प्रोत्साहने सुरू करावीत.
- अल्पसंख्याक विद्यार्थ्यांना शिक्षण सुनिश्चित करावे आणि प्रणालीगत भेदभाव रोखण्यात यावा.
- उर्दू माध्यम शाळांमध्ये उर्दू पार्श्वभूमीच्या शिक्षकांची भरती करावी आणि उर्दू माध्यम शाळांची मान्यता सध्या इयत्ता 7 पर्यंत आहे तर ती इयत्ता 12 पर्यंत वाढवावी.

द्वेषपूर्ण भाषणे रोखण्याचा कायदा:

भारतात मुस्लिम आणि इतर अल्पसंख्याकांना लक्ष्य करून द्वेषपूर्ण भाषणांमध्ये वाढ झाली आहे. इंडिया हेट लॅबने २०२३ मध्ये मुस्लिमकेंद्रित ६६८ द्वेषपूर्ण भाषणांच्या घटनांचे दस्ताऐवजीकरण केले, ज्यापैकी २५५ घटना वर्षाच्या पहिल्या सहामाहीत घडल्या तर ४१३ घटना २०२३ च्या शेवटच्या सहामाहीत घडल्या. केवळ महाराष्ट्रातच २०२३ मध्ये ११८ द्वेषपूर्ण भाषणांच्या घटना नोंदवल्या गेल्या. निवडणुकीच्या कालावधीत द्वेषपूर्ण भाषणांच्या घटनांमध्ये विशेषतः वाढ होते. मतदारांचे ध्रुवीकरण करण्याच्या उद्देशाने अल्पसंख्याक समुदायांची बदनामी करणे आणि त्यांच्या ईश्वर, धार्मिक आचरण किंवा पैगंबरांबाबत असभ्य वक्तव्य करून त्यांना भडकवणे नेहमीच घडले आहे. मुख्य प्रवाहातील माध्यमांमध्येही अल्पसंख्याक समुदायांची बदनामी आणि असुरीकरण झाले आहे, ज्यामुळे द्वेषपूर्ण भाषणाचा प्रभाव दिसतो. नितेश राणे आणि नवनीत राणा यांसारख्या प्रमुख भाजप नेत्यांकडून द्वेषपूर्ण भाषणांच्या घटना सर्वांनाच माहित आहेत. असे प्रकार थांबवता येऊ शकतात, जेव्हा दोषींना सातत्याने कायद्याच्या कचाट्यात आणले जाते.

मागणी:

समुदायांविषयी पूर्वग्रह पसरवणारे, त्यांची मानहानी करणारे किंवा त्यांच्याविरुद्ध हिंसेला प्रवृत्त करणारे द्वेषपूर्ण भाषण रोखण्यासाठी कायदा आणला पाहिजे.

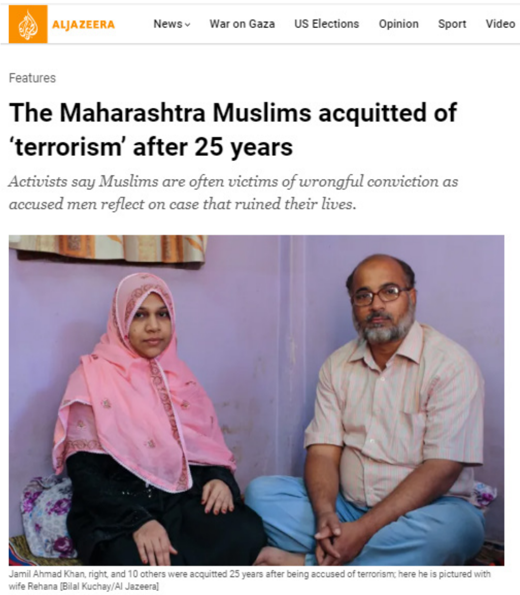
ALJAZEERA News War on Gaza US Elections Opinion Sport Video

Features

The Maharashtra Muslims acquitted of 'terrorism' after 25 years

Activists say Muslims are often victims of wrongful conviction as accused men reflect on case that ruined their lives.

Jamil Ahmad Khan, right, and 10 others were acquitted 25 years after being accused of terrorism; here he is pictured with wife Rehana [Bilal Kuchay/Al Jazeera]

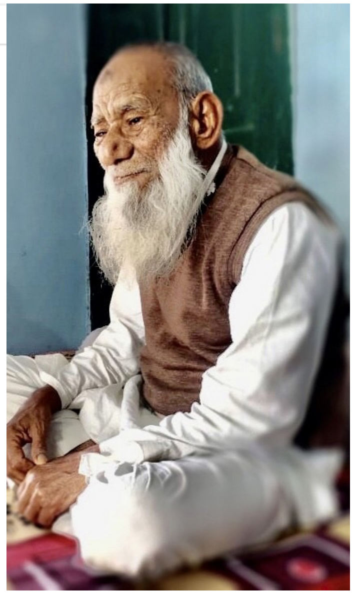

कठोर कायदे रद्द करा:

मागील दहा वर्षांत अल्पसंख्याक आणि इतर वंचित घटकांना लक्ष करीत UAPA, NSA, MCOCA सारख्या अनेक कठोर कायद्यांचा वारंवार गैरवापर केला जात आहे. हे कायदे वंचित समुदायांतील लोकांना दीर्घकाळ तुरुंगात ठेवण्यासाठी सूडभावनेने वापरले जातात, ज्यामुळे त्यांना खटला किंवा जामीनाशिवाय कैदेत ठेवले जाते. या कायद्यांमधील दोषसिद्धी दर अत्यंत कमी आहे, आणि ते लोकशाही व न्यायपूर्ण सुनावणीच्या भावनेच्या विरोधात आहेत. हे कायदे जाणीवपूर्वक वंचित घटकांविरुद्ध, विशेषतः अल्पसंख्याकांवर लक्ष केंद्रित करून, मतभेद आणि टीकेच्या आवाजांना दाबण्यासाठी वापरले जात असल्यामुळे हे कठोर कायदे रद्द केले गेले पाहिजेत.

मागणी:

MCOCA सारखे कायदे रद्द करावेत. असे कायदे लावून अटक केलेल्या सर्व राजकीय कैद्यांच्या खटल्यांचा जलद निकाल लावावा.

पोलीस सुधारणा:

मागील दहा वर्षांत मुस्लिमांविरुद्ध पोलीस दलाने संस्थात्मक द्वेषभावना दर्शविण्याच्या गंभीर घटना घडल्या आहेत. मॉब लिंचिंग, उजव्या विचारसरणीच्या लोकांकडून हल्ले, दंगली इत्यादी प्रकरणांमध्ये पोलीस दलाने योग्य तपास न करता पक्षपाती भूमिका घेतली आहे, तर दुसरीकडे मुस्लिम अल्पसंख्यांकांना लक्ष्य करताना पोलिसांनी अटक, अत्याचार, खोट्या चकमकी, बेकायदेशीर कृत्ये आणि अतिरिक्त न्यायालयीन हत्या यांसारखे अनुचित, अन्यायकारक आणि कायद्याच्या बाहेरील अत्यंत क्रूर शक्तीचा वापर सामान्य झाला आहे. हे थांबविणे आवश्यक आहे, जेणेकरून लोकशाहीची पुनर्बांधणी होईल आणि देशाला पोलिसशाहीकडे वळण्यापासून रोखले जाईल. पोलीस दलाची जबाबदारी सुनिश्चित केली पाहिजे आणि अल्पसंख्यकांवर लक्ष्य साधण्याची त्यांची मोकळीक थांबवली पाहिजे.

भारतीय पोलीस दलात मुस्लिमांचे अस्तित्व देखील अत्यंत कमी आहे. २०१० मध्ये जम्मू आणि काश्मीर वगळता, फक्त ६४,८०५ मुस्लिम तरुण पोलीस दलाचा भाग होते, ज्यामुळे पोलीस दलाच्या एकूण संख्येत केवळ ४.३१% वाटा होता. भारतीय पोलीस दलात मुस्लिमांचे प्रतिनिधित्व ३ ते ४ टक्क्यांपर्यंत कायम कमी राहिले आहे. शिवाय २०१३ पासून राष्ट्रीय गुन्हे नोंदणी विभागाच्या वार्षिक अहवालात पोलीस दलातील मुस्लिमांचे प्रतिनिधित्व नोंदवणे बंद झाले आहे.

मागण्या:

- पोलीस दलात विविधता आणण्यासाठी आणि वंचित समुदायांचे प्रतिनिधित्व सुनिश्चित करण्यासाठी अल्पसंख्यकांसाठी आरक्षण दिले पाहिजे.
- सर्व स्तरांवर पोलीस दलाला नियमितपणे संवेदनशीलतेचे प्रशिक्षण दिले पाहिजे, जेणेकरून ते संविधानाच्या मूल्यांचे रक्षण करतील.
- पोलिस दलाला जबाबदार धरले पाहिजे आणि अतिरिक्त न्यायालयीन कृती जसे की अटकेतील अत्याचार किंवा खोट्या चकमकी करणाऱ्या पोलिस अधिकाऱ्यांवर कडक कारवाई केली पाहिजे.
- तपास आणि कायदा-सुव्यवस्था विभाग वेगळे केले पाहिजेत आणि पोलीस दलातील भरती वाढवून विविध समुदायांचे प्रतिनिधित्व सुनिश्चित केले पाहिजे.

अवैध बुलडोजर न्याय:

गेल्या काही वर्षांत अल्पसंख्यक समुदायांची घरे, दुकाने, शेतजमीन आणि इतर मालमत्तांचा अवैधपणे बुलडोजरने विद्ध्वंस करण्याची प्रथा सतत सुरु आहे. हे उत्तर प्रदेश, मध्य प्रदेश, राजस्थान, हरियाणा आणि उत्तराखंड यांसारख्या राज्यांमध्ये घडले आहे जिथे भाजप सरकारे होती. परंतु अलीकडेच एकनाथ शिंदे सरकारने मुंबईतील राम मंदिर रॅली दरम्यान झालेल्या कथित दगडफेकीनंतर महाराष्ट्रातही या अवैध प्रथेला सुरुवात केली आहे. बुलडोजर विद्ध्वंसाचे जास्तीत जास्त पीडित अल्पसंख्यक समुदायांतील आहेत, हे अपवादात्मक नाही तर जाणूनबुजून ठरवलेले आहे. कोणत्याही मालमत्तेवर कायद्याच्या योग्य प्रक्रियेशिवाय त्वरित बुलडोजरचा वापर करणे फक्त पीडितांप्रती गंभीर उदासीनता दर्शवते, तर कायदेशीर प्रक्रियांबद्दल खूपच अनादर दर्शवते.

मागण्या:

अलीकडेच सर्वोच्च न्यायालयाने बुलडोजरद्वारे घरांच्या त्वरित विद्ध्वंसाबाबत मार्गदर्शक तत्त्वे जारी केली आहेत. राज्य सरकारने या सर्वोच्च न्यायालयाच्या मार्गदर्शक तत्त्वांचे पालन करणे आवश्यक आहे आणि त्वरित अवैध बुलडोजर वापर थांबवावा.

निष्कर्ष:

आम्ही या मागण्या महाराष्ट्रातील आगामी सरकारसमोर ठेवल्या आहेत. या मागण्यांच्या स्वरूपामुळे राज्यात केंद्रीत, विचारसरणीने उजवे असलेल्या सरकारऐवजी लोकशाही, धर्मनिरपेक्ष, प्रगतिशील आणि न्यायाची भावना असलेल्या सरकारची आवश्यकता आहे. आगामी निवडणुकांमध्ये असंवैधानिक, धर्मांध आणि सांप्रदायिक शक्तींना सत्तेत येऊ न देण्यासाठी, भारतीय संविधान आणि त्याच्या आदर्शांवर विश्वास ठेवणाऱ्या सर्व समविचारी पक्षांनी एकत्र येऊन एक अर्थपूर्ण आघाडी बनवणे आवश्यक आहे, ज्यामुळे मतांचे विभाजन थांबेल आणि जनतेच्या प्रतिनिधित्वाचे अपहरण होणार नाही याची खात्री होईल.

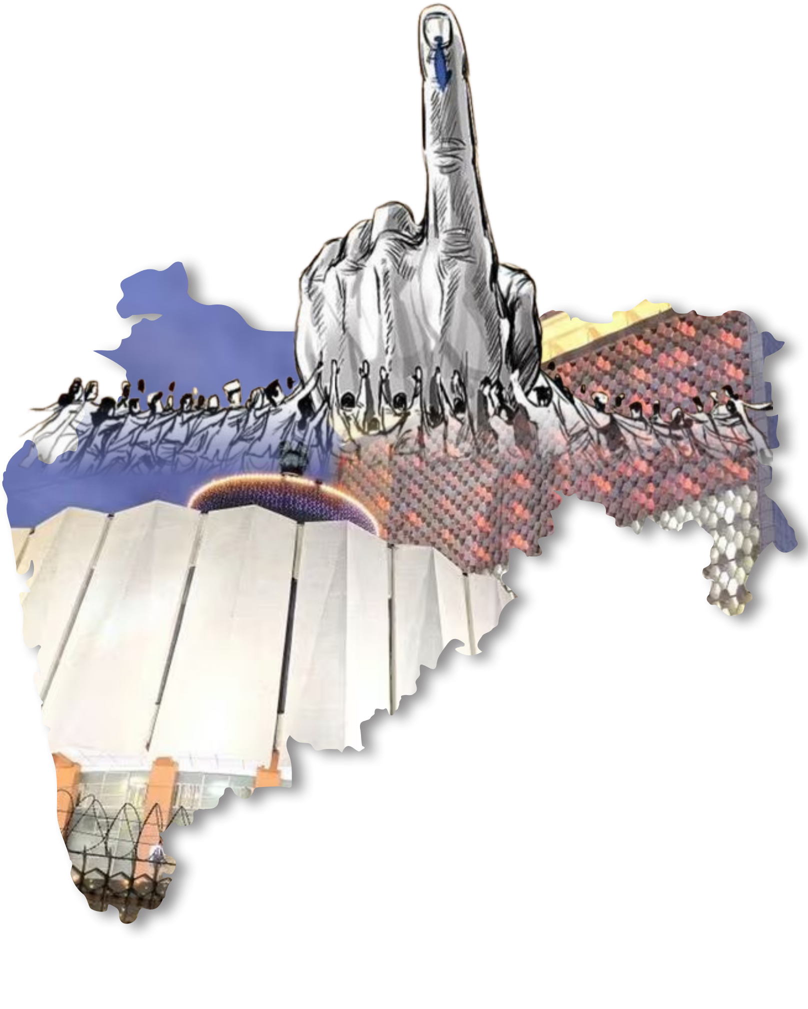

नागरिकांचा जाहीरनामा

विधानसभा निवडणूक 2024

Maharashtra Democratic Forum

Prepared by
SPECT Foundation